

14 אלף ק"ג תלויים במידה רבה בכשרונכם
וביכולתכם להתמודד באתגר זה!

ב. ר. פולטון

מהמחלקה למדעי בעלי-חיים של אוניברסיטת מאין
(תורגם מדו"ח אסיפת מטפחי בעלי-חיים
בארה"ב, 1964).

כבר בחלקם המכריע, ואנחנו עומדים בפני המ-
ציאות החמורה שהתקדמותנו בעתיד תהיה תלויה
בראש וראשונה בהשכחה גאנאטית, ותפקיד זה
מוטל בימינו על שכמי האגודות להורעה מלא-
כותית. אתם גושאים באחריות רבה. סיכויינו
להגיע לעדרים בעלי תנובות ממוצעות של 13-

השפעת דישון בחנקן על פוריות הפרים

באחד ממכוני ההורעה שבסאקסוניה (גרמניה)
הורע מצב הפוריות של הפרים מבלי שנשתנו
במשהו תנאי ההחזקה והטיפול. כמעט כל המספוא
שהוגש לפרים הובא למכון ממשק חקלאי שב-
קירבת המכון. במשק זה היה נהוג לדשן את
השדות בדשנים כימיים במנות גדולות והולכות.
ובאופן מיוחד הגדילו את מנות הדשנים החנקניים.
השינויים שהופיעו בפרים היו: רפיפות ריקמת
האשכים, פיגור בכושר התנועה של תאי-הזרע
והתרבות תאי-זרע בלתי נורמאליים. בשני מק-
רים הופיעה עקרות מוחלטת מחמת דלקת-אשך
מתמקמת. השינויים בבריאותם של הפרים הר-
פיעו, אם כי הם נמצאו כל אותו זמן בתנאי סבי-
בה שווים. פרט להזנה. בבדיקות על מיקרובים
פאטוגאניים בריקמת האשכים ובזירמה לא נת-
גלה שום דבר חשוד. לאחר שהוכנס שינוי יסודי
בהגשת המספוא (שנקנה ממקורות אחרים, בכלל
זה שחת מאיזור הררי, עשירת עשבים רחבי-
עלים) הושגה הטבה בבריאותם של רוב הפרים.
לפי דעתם של החוקרים שטיפלו במקרי תחלואה
אלה יש להניח בוודאות שפוריות הפרים נפגעה
מחמת השימוש במזון שגודל בשדות מדושנים
במידה גדושה בדשנים מינראליים, בכלל זה
דשנים חנקניים.

נמקים (נאקרוזות) בריקמת האשכים של הפר הנגוע.
רואים באופן ברור את המוקדים בגודל של אגוזים.

(תומצת מדו"ח שנתפרסם ע"י עובדי המכון
הוטרנארי שבהאנובר — גרמניה)

▲ בהולנד נפתח בשנה שעברה בית-ספר מיוחד לגידול בעלי-חיים. שטח הקרקע — 480 דונם; מחזיקים
בבית-ספר זה פרות, צאן וחיות-בית אחרות. תשומת-לב מיוחדת מוקדשת גם לבעיות מימשק המרעה. ליד בית-
הספר מקיימים פנימיה בשביל תלמידי-חוץ. בבית-הספר תינתן הוראה מעשית באותם המקצועות שאינם כלולים
עד היום בתכניות הלימוד של בתי-ספר אחרים. האימונים החקלאיים למעשה יהיו ברמה גבוהה יותר, כן
יוכשרו שם מורים חקלאיים.